Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen
2017 -08- 25
Dnr: 2017/345

Interpellation

till socialnämndens ordförande

Det tillfälliga kommunbidraget – 1 004 071 kronor

Den 30 juni kom ett pressmeddelande från regeringen som inleds med texten:

Regeringen och Vänsterpartiet är överens om att skjuta till ett **tillfälligt kommunbidrag** på 195 miljoner kronor i höstständringsbudgeten. Genom tillskottet kan kommunerna låta ensamkommande barn som hinner fylla 18 år under asylprocessen bo kvar i kommunen.

Beskedet är ett i raden från regeringens sida som endast kan tolkas på ett sätt: Den 22 juni 2016 utfärdades *Lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige*. Riksdagen var inte enhällig.

Lagen trädde i kraft den 20 juli 2016 och gäller till och med den 19 juli 2019. Det kom omedelbart kritik från många håll, även företrädare från olika partier som nyss hade röstat fram lagen insåg att ett antal föreskrifter ledde till icke önskade konsekvenser.

Hinder till familjernas återförening var den ena omdiskuterade frågan, situationen för ensamkommande ungdomar den andra.

Därför var det inte oväntat att regeringen initierade några förändringar och förbättringar. För ensamkommande ungdomars vidkommande lämnade regeringen till riksdagen 2 mars 2017 propositionen ***Kompletteringar av den tillfälliga lagen för uppehållstillstånd rörande studier på gymnasienivå***.

Det finns ju en punkt där företrädare för en generös asylpolitik och förespråkare av strikt invandringsbegränsning tycks vara överens: Om flyktingar och skyddsbehövande nu ändå finns i Sverige, så är det väl bäst för såväl samhället som för individen om integrationen lyckas. På ett annat blad står skrivet vem som menar vad med termen integration. Att möjliggöra fortsatt utbildning på gymnasienivå, att avsluta utbildningen med examen och att kunna få viss respit att söka en anställning efter utbildningen för att få permanent uppehållstillstånd är kärnan i förslaget. Utbildning och arbete är två av integrationens hörnstenar.

En av alla ***kompletteringar*** är det **tillfälliga kommunbidrag** som jag berör i denna interpellation. Jag var en av flera ledamöter i socialnämnden som under hösten 2016 och våren 2017 försökte få nämnden att enas om ett uttalande att ensamkommande ungdomar så långt som möjligt skulle få stanna kvar i kommunens boenden även efter de uppnått 18 år eller efter Migrationsverkets åldersuppskrivning. Nämndens majoritet avslog vårt förslag, kommunens ekonomi var ett av flera skäl, men just den ekonomiska belastningen betonades upprepade gånger.

Först efter nämndens beslut kom beskedet om det **tillfälliga kommunbidraget**. Det kom i samband med att ett nytt ersättningssystem gäller från 1 juli 2017 och som reglerar bidragen från Migrationsverket till kommunerna. Med tanke på att det nya regelverket skulle leda till en enklare och snabbare ersättning för kommunernas mottagningskostnader, så är det bara att

erkänna att det fortfarande är mycket krävande att hålla isär denna mängd av olika bidragsformer. Även det ***tillfälliga kommunbidraget*** vållade tolkningsproblem varför regeringskansliet rätt omgående valde att publicera ett klarläggande "**Frågor och svar – ensamkommande som fyller 18 år**".

Jag mailade länken till texten till socialchefen och socialnämndens ordförande och fick svaret från båda (ordförande 2017-07-04: "Noterat").

Från socialchefen fick jag nu ett kompletterande besked "*efter samtal med medarbetare och* ***ordförande*** *... kommer att fortsätta enligt den rutin vi har nu där handläggare gör bedömning avseende varje persons eventuella vårdbehov.*" Mailet avslutades med ett resonemang kring ekonomin: "*Den cirka 1 mkr ... täcker inte kostnader som skulle uppstå.*"

Jag ser inte att detta besked har täckning i regeringens tydliga texter om vad som var avsikten med beslutet om det **tillfälliga kommunbidraget**. Jag vill citera:

"... tillfälligt tillskott av medel till vistelsekommunerna så att de kommuner som önskar kan låta ungdomarna bo kvar även efter att de blivit 18 år t ex för att avsluta pågående studier."

"Det är upp till varje kommun att avgöra hur de använder sina medel för gruppen ensamkommande asylsökande som är 18 år eller äldre."

"Behöver kommuner som är intresserade ansöka om bidraget?" "Nej, utbetalningen sker per automatik, utan ansökningsförfarande, baserat på hur många personer i målgruppen som är boende i kommunen den 30 juni 2017." "Däremot görs ingen efterhandskontroll av hur många ungdomar som faktiskt bor kvar i kommunen efter den 1 juli."

"Vad kan kommunerna använda bidraget till? "... det tillfälliga kommunbidraget för att stödja de vistelsekommuner som vill låta ensamkommande ungdomar som rotat sig i kommunen bo kvar." "Exakt hur medlen ska användas är dock upp till kommunerna att avgöra, eftersom behov och förutsättningar kan skilja sig åt mellan olika kommuner."

Sedan finns också ett klarläggande att det tillfälliga kommunbidraget är helt utanför det vanliga kommunersättningssystemet som gäller sedan den 1 juli 2017.

Och slutligen ett svar från regeringen på frågan: ***"Vad gör ni om det inte visar sig räcka?"***

"Vi kommer självklart i vanlig ordning att följa frågan och vara beredda att agera beroende på hur läget utvecklas."

I Vänersborg finns ensamkommande ungdomar från flera olika länder, de flesta är placerade i HVB-hem och stödboende. Deras bakgrund må vara olika, men många har erfarenhet från krigshändelser i hemlandet, alla har upplevelsen av den långa flyktvägen som slutligen ledde till Sverige. Det finns utbildad personal som stödjer ungdomarna, det finns dagliga rutiner, det möjliggörs för skolgång och skolarbete, det ordnas fritidsaktiviteter, det ordnas kontakter ut till det omgivande samhälle. **Skillnaden mellan att bo kvar eller att flyttas till Migrationsverkets anläggningsboende för att dela rum med andra är enorm.**

Jag anser att Vänersborgs kommun ska använda det **tillfälliga kommunbidraget** på sätt som varit regeringens mening.

Min fråga till socialnämndens ordförande: **Har vi samma uppfattning?**

Lutz Rininsland

Vänsterpartiet 2017-08-25